

Отже, є доцільним закріплення в Кримінально-процесуальному кодексі України права особи на вибір складу суду, особливо, коли його справа розглядається по першій інстанції в апеляційному суді. Альтернативна підсудність в даному випадку повинна проявлятися у праві особи заявити клопотання про розгляд її справи або колегією професійних суддів, або суддею та народними засідателями, або судом присяжних.

Подальший розвиток досліджених кримінально-процесуального інститутів бачиться у більш широкому застосуванні колегіальної форми складу суду в тому числі за участю народного елемента.

¹ Баршев Я. Основания уголовного судопроизводства съ применениемъ къ Российскому уголовному судопроизводству. – СПб., 1841. – С. 10.

² Савицкий В. Последние новеллы УПК: прекращение уголовного дела, состав суда, подсудность, подследственность // Российская юстиция. – 1997. – № 4. – С. 19.

³ Кони А. Ф. Введение к систематическому комментарию Устава уголовного судопроизводства // Устав уголовного судопроизводства: систематический комментарий. – М., 1914. – Вып. 1. – С. 19.

⁴ Фельдштейн Г. С. Лекции по уголовному судопроизводству. – М.: Тип. В. Рихтеръ, 1915. – С. 119.

⁵ Тарасов А. А. Единичное и коллегиальное в уголовном процессе: правовые и социально-психологические проблемы. – Самара: Изд-во «Самарский ун-т», 2001. – С. 227.

⁶ Ожегов С. И. Словарь русского языка. – Изд. 13-е испр. – М.: Русский язык, 1981. – С. 419.

⁷ Бринцев В. Д. Поєднання одноособової та колегіальної форм правосуддя в кримінальному процесі // Право України. – 1995. – № 7. – С. 23.

⁸ Нечипорук С. Принцип участі громадян у здійсненні правосуддя та поєднання колегіального й індивідуального порядку розгляду справ // Право України. – 2003. – № 11. – С. 82.

⁹ Русанова І. О. Проблеми організації суду присяжних в Україні: Автореф. дис... к-та юрид. наук: 12.00.10 / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2003. – С. 9.

Резюме

З точки зору диференціації складу суду проаналізовано критерії визначення підсудності для одноособового та колегіального розгляду кримінальних справ. Акцентовано увагу на необґрунтованості звуження кола справ, підсудного колегіальному складу суду та необхідності запровадження альтернативної підсудності.

Ключові слова: склад суду, підсудність, суд, кримінальний процес.

Резюме

С точки зору диференціації складу суду проаналізовано критерії визначення підсудності для єдиного та колегіального розгляду кримінальних справ. Акцентовано увагу на необґрунтованості звуження кола справ, підсудного колегіальному складу суду та необхідності запровадження альтернативної підсудності.

Ключевые слова: состав суда, подсудность, суд, уголовный процесс.

Summary

The criteria of determination of jurisdiction for individual, collegial consideration with people's element exclusively in professional composition were analyzed in the view of the differentiation of composition of the court. It is accented to the groundlessness of the case contraction under the jurisdiction of the collegial composition and to the necessity of enactment alternative jurisdiction.

Key words: composition of the court, jurisdiction, court, criminal procedure.

Отримано 20.12.2010

О. Б. ШИГОНІН

Олександр Борисович Шигонін, прокурор м. Керчі, старший радник юстиції, заслужений юрист Автономної Республіки Крим

КЛАСИФІКАЦІЯ ВБИВСТВ ІЗ СЕКСУАЛЬНИХ МОТИВІВ

Необхідною умовою глибокого пізнання будь-якого об'єкту (явища) є розподіл його на складові (частини). Головна мета будь-якої класифікації це відобразити такі типові об'єктивні ознаки, на підставі яких можна групувати об'єкти класифікації, визначити їх місце у категоріальному просторі. Не є у цьому сенсі виключенням й злочини та окремі їх види, зокрема, вбивства з сексуальних мотивів.

Під класифікацією злочинів розуміють поділ їх на групи залежно від того чи іншого критерію¹, тобто поділ злочинів за групами на підставі тих або інших суттєвих ознак, або поділ злочинів на однорідні групи.

Класифікація здійснюється, виходячи з умов формальної логіки з урахуванням таких методів теорії пізнання, як системний підхід до вивчення окремих об'єктів і явищ, висування гіпотез, моделювання².

Проблема класифікації злочинів розглядалася багатьма кримінологами. Дослідженню цього питання присвячували свої роботи такі науковці, як А. І. Алексєєв, Ю. М. Антонян, Ю. Д. Блувштейн, А. П. Закалюк, А. Ф. Зелінський, О. М. Джужа, А. І. Долгова, І. І. Карпець, Л. В. Кондратюк, Л. М. Кривоченко, В. Н. Кудрявцев, А. Б. Сахаров, В. Д. Філімонов та ін. Однак, серед вчених існує чимало суперечностей щодо критеріїв класифікації окремих видів злочинів, зокрема, злочинів, що вчиняються з сексуальних мотивів.

Метою даної статті є розроблення класифікації вбивств із сексуальних мотивів (сексуальних вбивств) на основі оптимально обраних критеріїв. Її новизна міститься у тому, що запропоновано комплексну кримінологічну класифікацію вбивств з сексуальних мотивів, побудовану з урахуванням оптимальної сукупності кримінологічно значущих ознак даного виду злочинів.

Залежно від мети і завдань, застосовуються різні підходи щодо групування чи класифікації злочинів, що знаходяться в основі структурування злочинності. Питання про критерії (підстави) класифікації – найважливіше у проблемі побудови класифікації злочинів, оскільки критерій є показником теоретичного і практичного значення класифікації в цілому, тих цілей і задач, що перед нею ставляться³. Підставами кримінологічної класифікації злочинів виступають її різноманітні ознаки, які вивчає кримінологія. При цьому йдеться про застосування не однієї класифікаційної ознаки, а певної їх сукупності. Таким чином, класифікація повинна здійснюватись на підставі кримінологічно значущих ознак, з урахуванням закономірностей розвитку та функціонування об'єктів дослідження.

Що стосується безпосередньо вбивства з сексуальних мотивів (сексуальних вбивств), то на сьогодні в юридичній науці існують різні точки зору як щодо їх різновидів і класифікаційних ознак (критеріїв). Аналіз типових підходів до класифікації вбивств з сексуальних мотивів показав, що відповідні класифікації мають певні типові вади, пов'язані як з обмеженістю об'єкту класифікації (окремими видами вбивств з сексуальних мотивів), так і з вибором критеріїв класифікації та їх застосуванням⁴.

З урахуванням зазначеного, а також того, що вбивства з сексуальних мотивів (сексуальні вбивства) являють собою обособлене специфічне явище кримінальної дійсності (якому властива низка ознак, специфіка яких дозволяє певним чином систематизувати інформацію про нього), не претендуючи на винятковість та абсолютність, пропонуємо наступну їх комплексну кримінологічну класифікацію побудовану з урахуванням оптимальної, на наш погляд, сукупності кримінологічно значущих ознак даного виду злочинів.

Залежно від механізму реалізації злочинного наміру (місця та взаємодії насильства і сексуального акту) при вчиненні злочину усі сексуальні вбивства можна поділити на наступні групи.

1. Вбивства, в яких насильство відносно реалізації сексуального мотиву, має інструментальний характер. Таке вбивство може мати місце: а) коли злочинець спричиняє смерть жертві випадково при надмірному подоланні опіру останньої; б) у випадку рецидиву вчинення насильницьких злочинів винною особою та інших випадках за наявності у останньої типової реакції на опір жертви; в) коли злочинець через страх контакту з жертвою, страх того, що не зможе подолати опір жертви тощо, навмисно обирає шлях позбавлення жертви життя задля реалізації сексуального мотиву під час або після вбивства; г) коли насильство виступає інструментом реалізації нав'язливих ідей злочинця, що обумовлені, як правило, психічними відхиленнями наявними у останнього. Цей різновид сексуального вбивства в свою чергу можна поділити на дві групи. По-перше, вбивство, що вчиняється через нав'язливу ідею «сексуальної помсти» жертві. Таке вбивство має місце при помсті особі (реальній, або формально обраній злочинцем (при наявності психологічного регресу), яка спричинила певну (наявну або уявну) психічну травму злочинцю. У ролі жертви може виступати, наприклад, мати (або схожа на неї жінка), яка, через схожість сина з чоловіком, що покинув її, з дитинства знущала з нього, принижуючи його сексуальну гідність, або будь-яка інша жінка (тип жінок), яку злочинець свідомо або, як правило, підсвідомо «призначає» на роль об'єкта помсти за раніше (як правило, у ранньому дитинстві) сексуальне насильство. По-друге, при наявності у злочинця іншого роду нав'язливих ідей, наприклад, звільнення світу від «брудних» жінок, вказівки їм їхнього місця у житті тощо. Для зазначеного виду сексуальних вбивств властива серійність їх вчинення; д) при наявності у злочинця психо-сексуального розладу у формі некрофілії, при якому статеве задоволення (реалізація статевої потреби) можливе лише при сексуальному акті з трупом.

2. Вбивства, в яких насильство виступає в якості афективної реакції (гнів) злочинця на дії жертви при вчиненні сексуального акту. Таке вбивство може мати місце: а) у відповідь на образу з боку жертви, в першу чергу, відносно сексуальної неспроможності злочинця (неспроможності задоволення ним своїх сексуальних потреб за згодою партнера, «звичайним» шляхом тощо), розмірів чи вад статевої організації злочинця, його зовнішності, інших фізичних вад тощо; б) у відповідь на фізичний біль, спричинений злочинцю в результаті активного опору жертви; в) при наявності обстановки, у якій злочинець усвідомлює неминучість притягнення його за вчинямим ним насильницьких сексуальний акт до відповідальності (наприклад, свідки викликали працівників міліції для затримання гвалтівника чи педофіла, якого побачили у підвалі будинку). У цьому випадку злочинець вбиває жертву через помсту їй за негативні наслідки, які тепер неминучі для нього «через неї».

3. Вбивства, в яких насильство виступає у ролі «самоцілі». Це так звані «садистські» сексуальні вбивства. При вчиненні таких вбивств злочинець отримує задоволення від самого процесу вбивства. При цьому, сексуальне задоволення злочинцю може доставляти безпосередній процес спричинення мук та страждань

жертві під час позбавлення її життя (яскравий приклад – вбивства, вчинені Чикатіло, при яких він отримував оргазм при катуванні жертви, навіть без наявності безпосереднього статевого акту з жертвою). Сексуальне задоволення злочинець може отримувати від усвідомлення неминучості смерті його сексуальної жертви.

У залежності від *способу вчинення* усі сексуальні вбивства також можна поділити на декілька груп. Критерії їх класифікації за даною ознакою можуть бути наступні.

1. Залежно від виду насильства, яке застосовується злочинцем, сексуальні вбивства можна поділити на вбивства, що вчиняються: а) шляхом застосування фізичного насильства; б) шляхом застосування фізичного та психічного насильства; в) шляхом застосування психічного насильства (даний вид вбивств на практиці не зустрічається, однак, теоретично його вчинення можливо, наприклад, відносно малолітньої дитини, яка не розуміє протиправний характер вчинюваних відносно неї сексуальних дій, а смерть її настала від переляку через погрози та психічне знущання з боку злочинця).

2. Залежно від інтенсивності застосування злочинцем насильства, сексуальні вбивства можна поділити на: а) що вчиняються шляхом одноразового або декількаразових актів насильства (нанесення одного чи декількох ударів, здавлення шиї тощо); б) що вчиняються шляхом багаторазових актів насильства (численні тілесні ушкодження тощо); в) що вчиняються з особливою жорстокістю (при наявності комбінованого, як правило, тривалого у часі спричинення особливих фізичних мучень та психічних страждань).

3. Залежно від застосування злочинцем тих чи інших знарядь та засобів вчинення злочину, сексуальні вбивства можна поділити на: а) що вчиняються з їх застосуванням; б) без їх застосування.

У залежності від *ситуації вчинення* сексуальні вбивства можна поділити на наступні групи. 1. Несподіване (імпульсивне) сексуальне вбивство. 2. Ситуативне (ситуативне зумовлене) сексуальне вбивство. 3. Заздалегідь сплановане сексуальне вбивство (як правило, це сексуальні вбивства, пов'язані з реалізацією нав'язливих ідей злочинця).

У залежності від *місця вчинення злочину* сексуальні вбивства можна поділити на ті, що вчиняються: 1) на вулиці (відкритій місцевості); 2) у будь-якому приміщенні; 3) у «спеціальних» місцях (умисно обрані злочинцем приміщення чи місця на відкритій місцевості або спеціально обладнані місця).

При цьому, залежно від *обстановки вчинення* усі сексуальні вбивства можна поділити на: 1) «атрибутовані»; 2) не «атрибутовані». Не «атрибутовані» злочини характерні для вчинення несподіваних (імпульсивних) та ситуативних сексуальних вбивств. Обстановка «атрибутивних» сексуальних вбивств обирається злочинцем відповідно до певних атрибутів, наявність яких є обов'язковою умовою вчинення сексуального вбивства (умовою успішної реалізації сексуального мотиву). Такими атрибутами можуть бути: а) предмети обстановки (дитячий майданчик, кладовище, ліфт, під'їзд житлового будинку, будівний майданчик та інші місця з відповідними характерними оточуючими їх предметами); б) звуки (звуковий фон) (залізниця, дитячий майданчик, дискотека тощо); в) явища природи (наприклад, дощ на відкритій місцевості, шум водойми, повнолуння тощо); г) інші люди (наявність осіб, шукаючих жертву, випадкових свідків, близьких жертві осіб та ін.) тощо. Вибір «атрибутивної» обстановки вчинення злочину характерний для запланованих, як правило, серійних сексуальних вбивств, а також для деяких видів ситуативних сексуальних вбивств.

Слід враховувати, що у значній частині сексуальних вбивств обстановка вчинення злочину повинна відповідати не лише умовам успішного подолання опору жертви (поява свідків на крик жертви, або поява випадкових перехожих, наявність відповідних умов для катування жертви тощо), але й створювати умови сексуального збудження та задоволення вбивці. Так, наприклад, ліфт приваблює злочинця, забезпечуючи обмежений простір з його перевагами, – створює ілюзію перебування в інтимній обстановці, максимально зближає злочинця і жертву, не дозволяє жертві вчинити активний і реальний опір або сховатися, допомагає, у свою чергу, гвалтівникові придушити опір жертви тощо.⁵ Вибір місця та обстановки вчинення злочину може бути пов'язаний з віковими особливостями потенційної жертви злочину, родом її занять, способом проведення вільного часу та іншими особливостями.

У залежності від *суб'єкту (особистості злочинця)* усі сексуальні вбивства також можна поділити на декілька груп. Критерії їх класифікації за даною ознакою, перш за все, можуть бути наступні.

1. Залежно від статі злочинця сексуальні вбивства можна поділити на: а) вчинювані чоловіками; б) вчинювані жінками; в) вчинювані чоловіками та жінками у співучасті.

2. Залежно від віку злочинця сексуальні вбивства можна поділити на: а) вчинювані неповнолітніми (як правило групові сексуальні вбивства); б) вчинювані повнолітніми.

3. Залежно від наявності у злочинця психічних відхилень (аномалій) сексуальні вбивства можна поділити на: а) вбивства, що вчиняються особами без аномаліями психіки; б) вбивства, що вчиняються особами з аномаліями психіки, що не виключають осудності (до таких розладів зокрема відносять: олігофренію, конституціональні психопатії, патохарактеріологічний розвиток, залишкове явище після органічного ураження центральної нервової системи травматичної етіології, алкоголізм, наркоманію, епілепсію, шизофренію у стадії ремісії, маніакально-депресивний психоз та інші, при умові, якщо психічне захворювання не досягло психотичного рівня);

4. Залежно від наявності у злочинця сексуальних розладів сексуальні вбивства можна поділити на: а) вбивства, що вчиняються особами без сексуальних розладів; б) особами з сексуальними розладами. При цьому, останню групу сексуальних вбивств можна поділити на злочини, що вчиняються: 1) особами з сексуальними дисфункціями; 2) особами з парафіліями (за застарілою термінологією сексуальними перекрученнями або перверсіями – ексгібіціонізм, фетишизм, фроттерізм, педофілію, сексуальний мазохізм, сексуаль-

ний садизм, трансвестичний фетишизм, вуайеризм тощо); 3) особами з порушеннями гендерної ідентичності; 4) особами з різними сполученнями сексуальних розладів.

5. Залежно від перебування злочинця у стані сп'яніння (алкогольного, наркотичного тощо) сексуальні вбивства можна поділити на: а) вбивства, що вчиняються злочинцем у тверезому стані; б) вбивства, що вчиняються злочинцем у стані сп'яніння.

Слід враховувати, що вчинення сексуального вбивства може бути зумовлено як наявністю у злочинця різного роду психічних відхилень (аномалій) або наявністю у нього різного роду сексуальних розладів при нормальному загальному стані психіки, так і різними варіантами комбінації психічних аномалій з сексуальними розладами, які часто взаємозумовлюють одне одного.

Залежно від *особливостей детермінації* (домінуючих факторів) сексуальні вбивства можна поділити на: 1) зумовлені переважно соціальною дезадаптацією – порушенням правосвідомості, недостатнім засвоєнням соціальних норм поведінки, впливом мікросередовища, ситуації; 2) зумовлені психологічною дезадаптацією – особливостями особистості, внутріособистісним конфліктом; 3) зумовлені соціально-психологічною дезадаптацією – міжособистісним конфліктом; 4) обумовлені біологічними факторами – психічними та самотичними захворюваннями.⁶

Враховуючи те, що усі сексуальні вбивства вчиняються з мотивів, пов'язаних із сексуальним самосприйняттям індивіда, залежно від *мотивації* сексуальних вбивств можна поділити на наступні основні групи.

1. Сексуальні вбивства, що вчиняються з мотивів, пов'язаних з внутрішньоособистісним конфліктом (подолання психологічних перешкод реалізації статевого потяга; ліквідація психологічної залежності від жертви і статево-рольове самоствердження індивіда; знищення жертви як джерела травмуючої ситуації тощо).

2. Сексуальні вбивства, що вчиняються з мотивів, пов'язаних з міжособистісним конфліктом (ствердження через демонстрацію статевої спроможності у відповідь на провокуючу поведінку жертви; самоствердження через сексуальну відмову від партнера; самоствердження через позбавлення себе турбот та зобов'язань; ствердження через здобуття (збереження) певного соціального статусу у мікросередовищі (соціальній групі) тощо).

3. Сексуальні вбивства, що вчиняються безпосередньо з мотивів задоволення сексуального потягу. Вчинення сексуального злочину у цьому випадку, як слушно зазначають дослідники⁷, можливе лише особою, особистість якої деградувала до певного критичного рівня (причиною такої деградації може бути наркоманія, алкоголізм, наявність психічних відхилень тощо).

Слід враховувати, що у випадках, коли мотивація вчинення сексуальних вбивств, наприклад, обтяжена наявністю психосексуальних відхилень у злочинця, або пов'язана з реакцією індивіда на пережиту психотравмуючу ситуацію (сексуальне насильство тощо), мотиви вчинення насильницького статевого акту та позбавлення життя жертви можуть бути неусвідомлювані.

У залежності від *жертви злочину* усі сексуальні вбивства також можна поділити на декілька груп. Критерії їх класифікації за даною ознакою, перш за все, можуть бути наступні.

1. Залежно від статі жертви сексуальні вбивства можна поділити на: а) вчинювані щодо чоловіків; б) вчинювані щодо жінок; в) вчинювані щодо осіб обох статей.

2. Залежно від віку жертви сексуальні вбивства можна поділити на: а) вчинювані щодо малолітніх; б) вчинювані щодо неповнолітніх; в) вчинювані щодо повнолітніх; г) вчинювані щодо осіб похилого віку.

3. Залежно від наявності у жертви психічних відхилень (аномалій) та/або фізичних вад сексуальні вбивства можна поділити на: а) вчинювані щодо осіб без психічних відхилень та/або фізичних вад; б) вчинювані щодо осіб з психічними відхиленнями та/або фізичними вадами.

4. Залежно від знайомства злочинця з жертвою сексуальні вбивства можна поділити на: а) вбивства незнайомих злочинцю (випадкових) жертв; б) вбивства жертв, з якими злочинець мав ситуативне (таке, що безпосередньо передувало злочину) знайомство (наприклад, знайомства на вулиці, у барах та інших розважальних закладах зі спільним вживанням алкогольних напоїв чи без тощо); в) вбивства раніше знайомих злочинцю жертв. До останньої групи вбивств слід віднести вбивства: 1) вбивства жертв, з якими злочинець був знайомий за місцем мешкання, роботи, по спільному проведенню дозвілля тощо; 2) вбивства жертв, з якими злочинець мав різного роду сексуальні стосунки (особи, що займаються проституцією, випадкові сексуальні партнери тощо); 3) вбивства жертв, з якими злочинець перебував у родинних зв'язках, співмешканців.

5. Залежно від характеру поведінки жертви сексуальні вбивства можна поділити на такі групи: а) вбивства жертв, поведінка яких носить провокуючий (віктимний) характер. У даному випадку жертва своєю поведінкою свідомо чи несвідомо провокує злочинця: йде на контакт з незнайомою або малознайомою особою (ми), вживає з нею (ними) алкогольні напої, демонструє сексуальну розпусту тощо; б) вбивства жертв, поведінка яких носить сприяючий характер. У даному випадку жертва через свою легковажну поведінку створює об'єктивні передумови для вчинення злочину. Як правило, це пов'язано з нехтуванням елементарними заходами особистої безпеки; в) вбивства жертв, поведінка яких носить нейтральний або позитивний характер. У даному випадку поведінка жертви відповідає обстановці: вона нейтральна через відсутність індикаторів можливості стати жертвою сексуального вбивства, суб'єктивне сприйняття оточуючої дійсності (характерна для осіб, які безпорадні через вік або психічний стан), неспроможність жертви вжити відповідних заходів безпеки (як правило, через фізичний стан), або поведінка жертви позитивна, тобто жертва вжила усіх доступних їй заходів безпеки.

У залежності від *наявності рецидиву злочинів* усі сексуальні вбивства також можна поділити на: 1) сексуальні вбивства, що вчиняються особами, які раніше не вчиняли злочинів; 2) сексуальні вбивства, що вчи-

няються особами, які раніше вчиняли злочини. Останню групу можуть складати сексуальні вбивства, які вчиняються особами, які раніше вчиняли: а) ненасильницькі злочини; б) ненасильницькі сексуальні злочини; в) насильницькі злочини; г) насильницькі сексуальні злочини. При цьому, необхідно враховувати наявність або відсутність у злочинця судимості за раніше вчинений злочин (злочини), особливо у тих випадках, коли злочинцю було призначено покарання у вигляді позбавлення волі.

Залежно від кількості учасників усі сексуальні вбивства можна поділити на: 1) індивідуальні; 2) групові. В переважній більшості сексуальні вбивства вчиняються одноособово, що обумовлюється, перш за все, специфікою сексуальної сфери, з процесами у якій невід'ємно пов'язано вчинення даного виду злочину. Групове вчинення, як правило, характерно для сексуальних вбивств, що вчиняються неповнолітніми, при цьому, смерть жертви може бути заподіяна через сумарний результат нанесених кожним із учасників вбивства ушкоджень, так й через пряме бажання учасників вбивства ствердитися перед очима інших. Жертвами групових сексуальних вбивств, що вчиняються неповнолітніми стають або випадково обрані особи, або особи з числа слабких та неавторитетних членів тієї ж неформальної групи. Групове вчинення також характерно для сексуальних вбивств, що вчиняються чоловіком (чоловіками) та жінкою (жінками) у групі з мотивів помсти (коли, як правило, жінка (жінки) вимагає від чоловіка (чоловіків) сексуального знущання над жертвою), а також, у поодиноких випадках, для вчинення серійних сексуальних вбивств подружжям (співмешканцями) вбивць.

За кількістю епізодів сексуальні вбивства можна поділити на: 1) одиничні злочини; 2) декілька(багато) епізодні злочини; 3) серійні злочини.

Таким чином, запропонована вище класифікація сексуальних вбивств, зважаючи на суб'єктивність вибору критеріїв класифікації, не претендує на винятковість, але, на наш погляд, має теоретико-пізнавальне значення для більш глибокого розуміння та пізнання досліджуваного явища. Розмежування сексуальних вбивств за механізмом, способом, обстановкою та ситуацією їх вчинення, особливостями особистості злочинця та характеристик і ролі жертви у вчиненні цих злочинів та іншими критеріями дасть можливість дослідити особливості детермінації даного виду злочинної поведінки.

У свою чергу, виокремлення та дослідження окремих видів факторів детермінації (соціальних, психологічних, соціально-психологічних та біологічних) та їх ролі у вчиненні сексуальних вбивств дає можливість виявити та дослідити механізм формування мотивів та мотивації даних злочинів. У цілому ж, глибоке та детальне дослідження окремих видів вбивств з сексуальних мотивів та їх особливостей уможливує розробку ефективних заходів запобігання цьому негативному явищу та вдосконалення практики їх реалізації.

¹ Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник для студентів юрид. спец. вищ. закладів освіти / М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін. / За ред. проф. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – Київ – Харків: Юрінком Інтер, Право, 2002. – С. 75.

² Даньшин І. Н. Введение в криминологическую науку / І. Н. Даньшин. – Х.: Право, 1998. – С. 97.

³ Кривоченко Л. Н. Классификация преступлений / Л. Н. Кривоченко. – Х.: Вища шк., 1983. – С. 27.

⁴ Кашкаров О. О. Вбивства з сексуальних мотивів: проблеми визначення критеріїв класифікації / О. О. Кашкаров, О. Б. Шигонін // Форум права. – 2010. – № 3. – С. 172–177 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2010-3/10koovkk.pdf>

⁵ Могачев М. И. Предупреждение серийных изнасилований: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / М. И. Могачев. – М., 2002. – С. 20–21.

⁶ Гульман Б. Л. Сексуальные преступления: Монография / Б. Л. Гульман. – Харьков: ИМП «Рубикон», 1994. – С. 190.

⁷ Губанова О. В. Криминологічна характеристика та запобігання зґвалтуванню (на підставі матеріалів практики Автономної Республіки Крим): Дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 / О. В. Губанова – К., 2008. – С. 130–132.

Резюме

Запропоновано комплексну криминологічну класифікацію вбивств із сексуальних мотивів (сексуальних вбивств), побудовану з урахуванням оптимальної сукупності криминологічно значущих ознак даного виду злочинів.

Ключові слова: класифікація, вбивство, сексуальний мотив.

Резюме

Предложена комплексная криминологическая классификация убийств по сексуальным мотивам (сексуальных убийств), построенная с учетом оптимальной совокупности криминологически значимых признаков данного вида преступлений.

Ключевые слова: классификация, убийство, сексуальный мотив.

Summary

Complex criminology classification of murders on sexual reasons (sexual murders), built taking into account an optimum aggregate criminology meaningful signs of this type of crimes, is offered.

Key words: classification, murder, sexual reason.

Отримано 2.02.2011